

[Starcke.]

Menneskenes Forhold og i den menneskelige Frihed og i Samfundsforhold i det hele, des værre er Forholdene blevet i Samfundene Verden over, og vi synes, at Staten hverken i dette Land eller i andre Lande har noget særligt at rose sig af, naar man ser hen til, at den menneskelige Dygtighed har formaaet at opbygge en Teknik og en Produktionskraft, der kan frembringe Værdier, frembringe Varer, frembringe Forbrugsgode som aldrig før, og Resultatet er blevet, at man har faaet Klassekamp, Kamp mellem Folkene og en økonomisk Tilstand i mange Lande Verden over, som er elendig. Derfor kan vi ikke have nogen Form for Tillid til, at Statsmagten kan regulere Menneskenes, Folkenes eller Samfundenes dyrebare Interesser. Statsmagten er efter vort Skøn ikke en Herre, men en Tjener for Menneskene og for Folkene, og hvis Staten skal sættes til at fastsætte Løn og Pris, er vi et godt Stykke inde i Planøkonomien; vi har jo desværre allerede stukket Foden lidt for langt frem i den Retning.

Vi har i tidligere Debatter fremført det Synspunkt, som ogsaa i Dag gentagne Gange er kommet frem fra mange af de ærede Ordførere i denne Forhandling, at dette, at man gør tvungen Voldgift og Statens Indgriben til noget, der kan regnes med under Arbejdet, vil modvirke og ødelægge Parternes Forhandlingsvilje. Hvis der kunde opbygges en Institution noget lignende den, det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard her har fremført, ad Frivillighedens Vej, saaledes at man lod Parterne selv ordne Sagerne, vilde man derigennem faa større Mulighed for at komme til en god Løsning af Problemerne.

Principielt staar det for os saadan, at vi maa være imod, at man vedtager en Lov, som kan bruges og udvikles videre til fuldstændigt at ophæve Arbejdernes Ret til Strejke og Arbejdsgivernes Ret til Lockout. Vi er principielt imod Tvang, og vi fastholder, at et Menneske maa have Ret til at forlade den Virksomhed, som han ikke er tilfreds med, eller lukke den Virksomhed, som han ikke vil opretholde, hvis han i øvrigt holder Aftaler og Kontrakter, som han har indgaaet. Men vi er desuden principielt imod det Monopol, som Organisationerne tiltager sig, at de gennem Blokade kan hindre andre i at opretholde Virksomheder eller hindre andre i at optage Arbejde. Dette er en Krænkelse af andre Menneskers Ret og andre Menneskers Frihed, og det er det, som Strejken og Sympatistrejken faktisk ofte

bruges til. Vi har paa denne Maade en Krigstilstand inden for Samfundet. Og paa samme Maade som Krigen mellem Nationerne indbyrdes giver Tab for alle Parter, fører de økonomiske Krige ogsaa til Tab baade for Arbejdere, Arbejdsgivere og udenforstaaende Parter i Samfundet. I disse økonomiske Kampe mellem Arbejdere og Arbejdsgivere er Arbejderne de talrigeste, men vi mener, at de alligevel staar svagest, fordi Arbejdsgiverne i et vist Antal Tilfælde foruden at være Arbejdsgivere ogsaa er Monopolister; de har Særrettigheder dels gennem Toldbeskyttelse, dels gennem andre meget vigtige Monopoler, som i det lange Løb giver dem en Overvægt i Interesseskonflikterne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere.

Vi har gentagne Gange peget paa, at den virkelige Løsning af Problemerne ikke saa meget er at gaa til at ophøje Forligsmandens Mæglingsforslag til Lov eller at oprette en Voldgiftsdomstol, der skalkunne gribe ind, men det er dette: at fjerne saa mange som muligt af de Aarsager, som fremkalder Konflikterne mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, og det er først og fremmest, som det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft saa rigtigt bemærkede, det økonomiske; jeg tror, at det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft endogsaa mente, at der her laa en Hund begravet. Men jeg vil gerne rette det Spørgsmaal til det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft: Hvor er det saa, der skal sættes ind? Jeg vil gerne vide, om det er det økonomiske Problem, som ytrer sig i hele den moderne Maskinteknik, som er bygget op af Mennesker ved Dygtighed, men som har den kedelige Egenskab at kunne gaa til Grunde; Maskinerne slides, Maskinerne rustner. Men vi kan bygge nye Maskiner, vi kan bygge lige saa mange Maskiner og Redskaber, det skal være, naar vi har Adgang til Arbejdsplads, og naar vi har Adgang til Raastoffer. Noget andet er det derimod med Arbejdspladsen og med de Raastoffer, som Naturen giver til Arbejderne; de er ikke til Stede i ubegrænset Mængde. Vi kan ikke producere Arbejdsplads. Vi kan inddrage en lille Lammefjord hist og her, men det Vand, vi pumper ud det ene Sted, løber dog hen et andet Sted, og stort set maa vi nøjes med de Kontinenter, som vi finder paa denne Klode. Jeg vilde derfor gerne være klar over, hvor det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft og hans Parti sigter hen, om de sigter hen paa en Socialisering af de Værdier, som ingen Mennesker har skabt, eller om de sigter hen paa en Socialisering af de Værdier, som andre Mennesker har skabt.